

Sarajevo, 24.08.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
17.08.2020.- 21.08.2020.

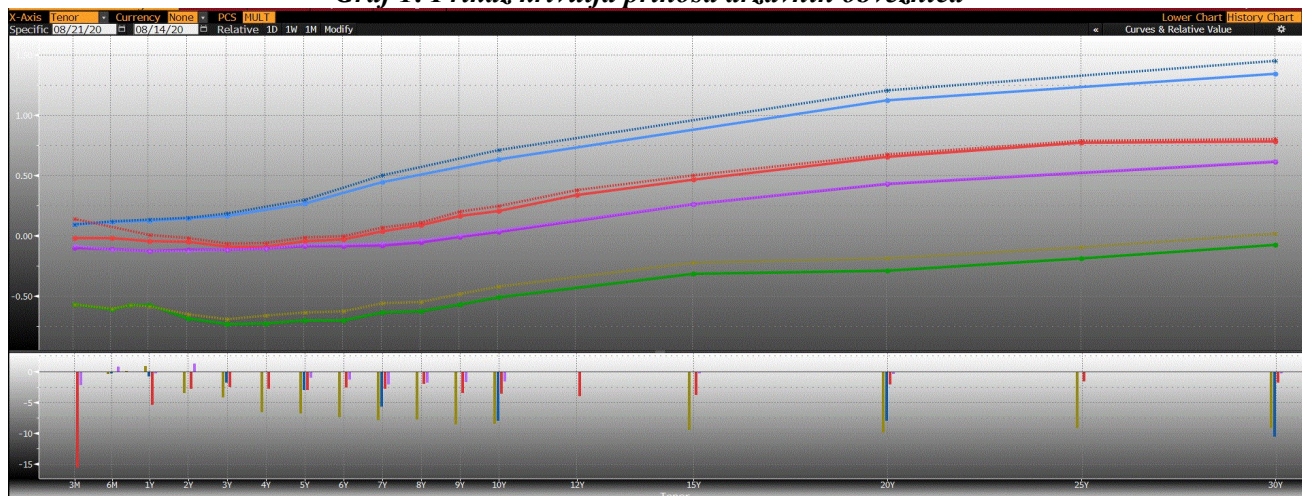
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	14.8.20	-	21.8.20		14.8.20	-	21.8.20		14.8.20	-	21.8.20		14.8.20	-	21.8.20	
2 godine	-0,65	-	-0,68	↘	0,15	-	0,14	↘	-0,02	-	-0,05	↘	-0,11	-	-0,11	→
5 godina	-0,63	-	-0,70	↘	0,29	-	0,26	↘	-0,02	-	-0,05	↘	-0,07	-	-0,08	↘
10 godina	-0,42	-	-0,51	↘	0,71	-	0,63	↘	0,24	-	0,21	↘	0,05	-	0,03	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	14.8.20	-	21.8.20	
3 mjeseca	-0,540	-	-0,542	↘
6 mjeseci	-0,606	-	-0,610	↘
1 godina	-0,565	-	-0,554	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 21.08.2020. godine (pune linije) i 14.08.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su, za razliku od tjedna ranije, kada je zabilježen priličan rast, tijekom prošlog tjedna smanjeni. Prinosi njemačkih obveznica su zabilježili pad između 3 i 9 baznih bodova, a najveće promjene su ponovo zabilježene kod obveznica sa dužim rokom dospeljeća. Prinosi italijanskih obveznica u promatranom razdoblju su, također, smanjeni između 4 i 5 baznih bodova. Već na početku prošlog tjedna u fokus tržišnih događanja su došli objavljeni podaci koji ukazuju na rast broja inficiranih koronavirusom, osobito u Francuskoj, a nakon toga i u Njemačkoj, te još nekim manjim europskim državama. Navedeno je dovelo do toga da Španjolska, Italija i Grčka uvedu određena ograničenja koja se tiču rada uslužnih djelatnika. Kancelarka Merkel je odbacila mogućnost bilo kakve vrste popuštanja mjera koje su uvedene zbog koronavirusa, te izjavila da broj zaraženih, koji je uduplan u posljednja tri tjedna, mora biti doveden pod kontrolu. Krajem tjedna Merkel je pozvala lidere Europe da zajedno rade na tome da se izbjegne zatvaranje ekonomija, te je izjavila da se „politički želi izbjeći zatvaranje granica po bilo koju cijenu, ali da to podrazumijeva zajedničku koordinaciju“. Guardian je

naveo da će Njemačka produžiti programe koji su uvedeni radi zaštite radnih mjesta na 24 mjeseca, što predstavlja produženje od dodatnih 12 mjeseci. Deutsche Bundesbank je u mjesečnom izvješću priopćila da očekuje da bi ekonomija Njemačke mogla bilježiti brz i široko rasprostranjen oporavak, nakon kontrakcije zabilježene u proljeće, koja je bila bez presedana, ali da bi možda bilo potrebno razvijanje vakcine za koronavirus prije nego kompletan oporavak bude moguć. U ovom izvješću Bundesbank upozorava da pandemija nije obuzdana na globalnoj razini, te da će se to odraziti na izvoz i industrijsku proizvodnju Njemačke, kao i da će do pronalaženja medicinskog rješenja, ekonomske aktivnosti u nekim uslužnim djelatnostima, također, ostati ograničene. Pored neizvjesnosti koje sa sobom nosi ponovo širenje koronavirusa, na kraju prošlog tjedna su objavljeni PMI podaci za kolovoz koji su bili slabiji od očekivanja te su ukazali da izražen rast ovih pokazatelja u srpnju nije nastavljen i u narednom mjesecu. Prema objavljenom zapisniku sa posljednje sjednice UV ECB iz srpnja, članovi su raspravljali o obujmu fleksibilnosti u provođenju PEPP programa, koji je uveden kao hitni program zbog pandemije. Neki od članova UV su upozorili na dalje povećanje kupovina obveznica u okviru ovog programa. ECB je na posljednjem tjednu zadržala nepromijenjenu monetarnu politiku te pružila nešto više optimistične prognoze o pitanju ekonomskog rasta, ali i priopćila da je još uvijek moguće da upotrijebi sve do sada uvedene stimulativne mjere kako bi se izborila sa najvećim ikada zabilježenim ekonomskim kolapsom. Međutim, objavljeni zapisnik sa sjednice ukazuje na to da neki članovi UV nisu spremni za još jedno povećanje PEPP programa, koji trenutačno iznosi 1,35 bilijuna EUR, te da čak vide prostora da ECB u određenoj mjeri obuzda kupovine. Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da članice eurozone treba da održavaju programe garancija kako bi se osiguralo neometano kreditiranje kompanija, te da banke treba da izvrše konsolidaciju, kako na domaćem tako i na međunarodnom tržištu, s ciljem ubrzanja procesa rezanja troškova. Bivši predsjednik ECB Draghi je, također, upozorio vlade da upotrijebe masivne stimulanse koji su uvedeni s ciljem poboljšanja ekonomija, ili će biti suočene sa još jednom dužničkom krizom.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	SRPANJ	0,4%	0,4%	0,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	SRPANJ	1,2%	1,2%	0,8%
3.	Stopa inflacije – Austrija	SRPANJ	-	1,7%	1,1%
4.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	LIPANJ	-	20,7	11,3
5.	Tekući račun – Italija (u milijardama EUR)	LIPANJ	-	3,43	2,30
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora - EZ (prelim.)	KOLOVOZ	52,7	51,7	51,8
7.	PMI indeks uslužnog sektora - EZ (prelim.)	KOLOVOZ	54,5	50,1	54,7
8.	PMI kompozitni indeks - EZ (prelim.)	KOLOVOZ	55,0	51,6	54,9
9.	Povjerenje potrošača – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	-15,0	-14,7	-15,0

SAD

Tijekom proteklog tjedna objavljen je zapisnik sa posljednjeg sastanka FOMC-a, koji je bio više optimističan nego što se očekivalo, što je utjecalo na aprecijaciju dolara. Fed je u objavljenom zapisniku konstatirao da neće biti promjena u smjernicama monetarne politike na narednom sastanku. Također, istaknuto je da mnogi članovi FOMC-a smatraju da će limitiranje prinosa i određivanje cilja imati samo blage koristi za koje ne postoji garancija, što je dalo doprinos jačanju dolara. Tržište je sada u iščekivanju detalja politike Feda koji će biti izneseni i analizirani 27-28. kolovoza na simpozijumu u Jackson Holeu.

Republikanci u Senatu namjeravaju da predstave smanjeni stimulativni zakon usljed zastoja oko novog plana za ublažavanje pandemije, a koji kasni tjednima, prema riječima dva republikanca iz Senata. Legislativa bi uključila tjednih 300 dolara pomoći za nezaposlenost, novac za mala i srednja poduzeća i dodatna sredstva za financiranje poštanske službe SAD. Ova legislativa bi predstavljala smanjenu verziju legislative vrijedne 1 bilijun dolara, koji su senatori predstavili krajem srpnja kao kontraprodukt plana vrijednog 3,5 bilijuna dolara, a koji je u svibnju usvojen od strane demokrata.

Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard očekuje da će SAD imati bolje performanse nego što to očekuju mnogi analitičari, a razlog tome je to što građani i biznismeni uče da usvajaju rizike koronavirusa, prenio je Reuters. Bullard očekuje da će ekonomija SAD zabilježiti kontrakciju od 4% u ovoj godini dok

postoji konsenzus da će pad iznositi 6,5%. Bullard smatra da postoje brojne mogućnosti kao i da brojni pokazatelji bilježe rast i pad, ali da, u osnovi, ekonomija ide u boljem pravcu. Prema njegovom mišljenju, biznisi će biti u mogućnosti da djeluju uspješnije u drugoj polovici 2020. godine.

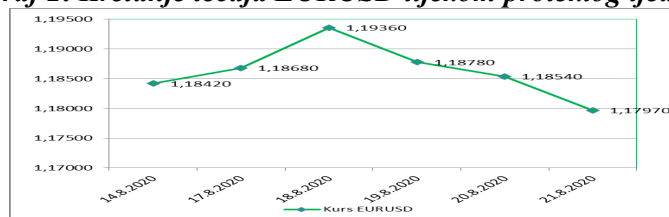
Nakon što je u četvrtak Biden prihvatio nominaciju za predsjednika SAD ispred demokrata, administracija predsjednika Trumpa je počela da razmatra zaobilazanje regulatornih standarda SAD sa ciljem ubrzanja primjene eksperimentalna vakcine protiv COVID-19 iz Velike Britanije, a koja bi se upotrijebila u SAD prije predsjedničkih izbora, navele su tri osobe bliske sa ovim planom, a prenio BIS.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	NAHB indeks kućanstva	KOLOVOZ	74	78	72
2.	Indeks započetih kuća (M/M)	SRPANJ	5,0%	22,6%	17,5%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	14. kolovoza	-	-3,3%	6,8%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	15. kolovoza	920.000	1.106.000	971.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	8. kolovoza	15.000.000	14.844.000	15.480.000
5.	PMI prerađivački sektor P	KOLOVOZ	52,0	53,6	50,9
6.	PMI uslužni sektor P	KOLOVOZ	51,0	54,8	50,0
7.	PMI kompozitni indeks P	KOLOVOZ	-	54,7	50,3

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,18420 na razinu od 1,17970.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna



VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije se neće u potpunosti oporaviti od sadašnjeg povijesnog ekonomskoga pada za barem još dvije godine, smatraju ekonomisti koji su sudjelovali u anketi koju je proveo Reuters, dok postoje veoma blage šanse da će BoE uvesti negativne kamatne stope kako bi utjecala na ekonomski rast. Tijekom prošlog tromjesečja kada je utjecaj pandemije bio najizraženiji, ekonomija je zabilježila kontrakciju od 20,4%. Ipak, kako su brojna ograničenja ukinuta, sudionici ankete Reutersa, koja je provedena od 14. do 19. kolovoza, očekuju da bi ekonomija u ovom tromjesečju mogla zabilježiti rast od 15,1%. BoE je u ovom mjesecu priopćila da se ekonomija neće vratiti na razine prije pandemije do kraja 2021. godine, dok 20 ekonomista od ukupno 23, koliko je u anketi sudjelovalo, smatraju da će biti potrebne dvije godine dok se ekonomija ne oporavi. Samo troje ekonomista smatraju da će se to dogoditi unutar dvije godine.

Anketa u kojoj je sudjelovalo skoro 70 ekonomista pokazuje da bi ekonomija Velike Britanije u ovoj godini mogla zabilježiti kontrakciju od 9,7%, ali da bi u 2021. godini mogla bilježiti rast od 6,2%. U najgorem scenariju ekonomija bi u ovoj godini mogla da bilježi kontrakciju od 14,2%. Pored ovih problema Velika Britanija se suočava i sa problemom postizanja trgovinskog sporazuma sa EU prije nego istekne tranzicijsko razdoblje krajem ove godine. Anketa Reutersa pokazuje da ekonomisti očekuju postizanje sporazuma, dok 30% smatra da se dogovor neće postići do kraja tranzicijskoga razdoblja.

Početkom ovoga mjeseca guverner BoE Bailey je izjavio da projekcije BoE za stopu nezaposlenosti iznose 7,5% do kraja ove godine, ali je upozorio da ovaj podatak može biti i lošiji. Sveukupno, ekonomski pokazatelji ukazuju na neke zabrinjavajuće trendove sa kojima se Velika Britanija suočava, istaknuo je Cooper, ekonomista Markita. Prihodi zaposlenih su oštro smanjeni, dok istraživanje kojim se mjeri sigurnost posla ostaje i dalje značajno u negativnom teritoriju kako se približava kraj podrške vlade. Ostali pokazatelji koji se vezuju za potrošače, poput maloprodaje, su pokazali snažniji napredak nakon restrikcija koje su ublažene, iako dokazi koji dolaze od strane kompanija i dalje daju mješovite rezultate.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	KOLOVOZ	-	4,6%	3,7%
2.	Inflacija (G/G)	SRPANJ	0,6%	1,0%	0,6%
3.	Gfk povjerenje potrošača	KOLOVOZ	-25	-27	-27
4.	Pozajmice javnog sektora (u mlred GBP)	SRPANJ	28,3	25,9	28,8
5.	Maloprodaja (G/G)	SRPANJ	0,1%	1,4%	-1,6%
6.	PMI prerađivački sektor P	KOLOVOZ	54,0	55,3	53,3
7.	PMI uslužni sektor P	KOLOVOZ	57,0	60,1	56,5

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i blago u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,90489 na razinu od 0,90119, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3086 na razinu od 1,3090.

JAPAN

GDP Japana u drugom tromjesečju je zabilježio rekordno smanjenje, što je već treće uzastopno tromjesečje da GDP bilježi kontrakciju. Smatra se da je ovakvo smanjenje GDP-a izbrisalo benefite stimulativne politike, poznate pod nazivom „Abenomics“, predstavljene od strane premijere Abea krajem 2012. godine. Usporedbe radi, u prvom tromjesečju 2009. godine, kada je kolaps Lehman Brothers izazvao pometnju na financijskim tržištima, GDP Japana je zabilježio kontrakciju od 17,8% na godišnjoj razini, dok je sada taj pad iznosio 27,8%, što predstavlja rekordno smanjenje od 1980. godine od kada se vodi zvanična uporediva evidencija. Slabi podaci o ekonomskim aktivnostima u Japanu su utjecali na pad japanskih indeksa dionica početkom prošlog tjedna, pa je tako Nikkei indeks smanjen tijekom prošlog tjedna, nakon što je u tjednu ranije bilježio konstantan rast.

Za Japan su tijekom prošlog tjedna objavljeni još neki bitni ekonomski pokazatelji koji ukazuju na i dalje prisutne poteškoće sa kojima se ova izvozno orijentirana ekonomija suočava. Tako je u srpnju nastavljeno smanjenje izvoza, a prema navodima Ministarstva financija najveći utjecaj na nastavak pada izvoza ima još uvijek izražen pad izvoza automobila i automobilskih dijelova. Također, u istom mjesecu stopa inflacije je zabilježila rast, ali je stopa koja isključuje cijene hrane, u istom mjesecu stagnirala u odnosu na prethodni mjesec. Ovakav podatak ne ide u prilog cjenovnom zamahu i ukazuju na mogućnost da će ovaj zamah teško biti dostignut nakon što je pandemija izazvala najveću kontrakciju ekonomije ikada zabilježenu. Ovaj je podatak bitan jer pokazuje da inflacija nije zabilježila rast čak i nakon što se ekonomija ponovo otvorila, a pored toga Japan se već godinama bori sa niskom inflacijom. Usprkos smanjenim prognozama za inflaciju u Japanu guverner BoJ Kuroda je u više navrata ponovio da on još uvijek smatra da je nizak rizik da Japan ponovo zapadne u deflaciju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (tromjesečno) prelim.	II tromjesečje	-7,5%	-7,8%	-0,6%
2.	GDP (G/G) prelim.	II tromjesečje	-26,9%	-27,8%	-2,5%
3.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	SRPANJ	-86,5	11,6	-269,3
4.	Izvoz (G/G)	SRPANJ	-20,9%	-19,2%	-26,2%
5.	Uvoz (G/G)	SRPANJ	-23,0%	-22,3%	-14,4%
6.	Porudžbine osnovnih strojeva (G/G)	LIPANJ	-17,5%	-22,5%	-16,3%
7.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	KOLOVOZ	-	44,9	44,9
8.	Stopa inflacije	SRPANJ	0,3%	0,3%	0,1%
9.	Stopa inflacije (isključujući cijene hrane)	SRPANJ	0,1%	0,0%	0,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 126,24 na razinu od 124,81. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine od 106,60 na razinu od 105,80.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 42,01 USD (35,48 EUR).

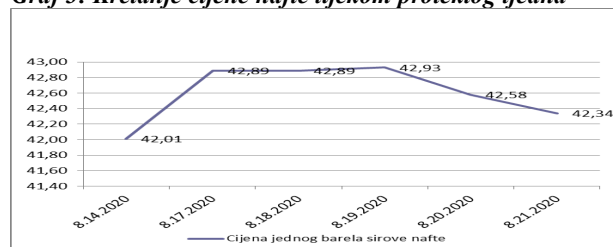
Tijekom proteklog tjedna cijena nafte se i dalje održavala u intervalu od oko 42 dolara po barelu. Početkom tjedna zabilježen je blagi rast cijene nafte pod utjecajima pojačanog optimizma da ekonomski oporavak ipak postoji, što je potaklo rast tražnje za naftom. Također, došlo je do rasta dioničkih indeksa u SAD, Europi i Aziji, što je dalo podršku cijeni nafte. Narednog dana cijena nafte je bila pod utjecajima zabrinutosti da bi širenje pandemije moglo utjecati na pad tražnje za naftom, dok bi OPEC+ nastavio sa istom ponudom, a što bi vodilo nagomilavanju zaliha. Ipak, ove vijesti nisu imale značajniji utjecaj na promjenu cijene nafte.

Sredinom tjedna agencija EIA je objavila vijest da su zalihe nafte i plina u SAD u prošlom tjednu smanjene za 1,6 milijuna barela, dok su zalihe plina smanjene za 3,3 milijuna barela. Ove vijesti su dale podršku rastu cijene. Cijena nafte je u četvrtak smanjena, nakon što su objavljeni lošiji podaci sa tržišta rada u SAD, ali i zbog opreznijih signala OPEC+ vezano za tražnje za naftom zbog pandemije.

Krajem tjedna objavljeni su ekonomski podaci za ekonomiju Europe koji su ukazali na to da postoji slabljenje u zamahu oporavka, što uzrokuje zabrinutost oko tražnje za naftom. Pored toga, tijekom proteklog tjedna Fed, kao i OPEC+ su izrazili zabrinutost oko očekivanja rasta globalne ekonomije kao i tražnje za naftom. U svakom slučaju, na kraju prošlog tjedna cijena nafte je povećana za 0,79% u odnosu na tjedan ranije, uglavnom zbog podatka da su zalihe nafte u SAD smanjene.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 42,34 USD (35,89 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna



Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.945,12 USD (1.642,56 EUR).

Početkom tjedna zlato je imalo tendenciju rasta, te je u momentima premašilo razinu od 2.000 dolara po unci. Podršku cijeni zlata dao je slab dolar i niži prinosi u SAD. Pored toga, ponovni rast zaraženih virusom COVID-19 u svijetu, posebno u SAD i Indiji, također su dali doprinos rastu cijene, kao i očekivanja investitora da će se Fed suzdržati od dalje podrške ekonomiji. Do sredine tjedna zlato je održavalo rastući trend, kako su investitori bili u iščekivanju objavljivanja zapisnika sa posljednje sjednice FOMC-a. Nakon što je objavljen zapisnik, iz kojeg je bilo jasno da Fed neće uvoditi izmjene u politici na narednom sastanku, cijena zlata je počela da bilježi smanjenje. Krajem tjedna cijena zlata je bila pod utjecajima loših pokazatelja sa tržišta rada u SAD, slabljenja dolara, te informacija koje su objavljene u posljednjem zapisniku Feda. Zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a je pokazao da su članovi ovog tijela iskazali zabrinutost jer se ekonomija suočava sa značajnim neizvjesnostima, te da će dodatni stimulansi možda biti potrebni, iako su ublažili potrebu za intervencijama na krivu prinosa. Tijekom trgovanja u petak cijena zlata je nastavila da bilježi smanjenje pod utjecajem aprecijacije dolara. Ipak, i dalje na cijenu zlata snažan utjecaj imaju očekivanja oko oporavka nakon pandemije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.940,48 USD (1.644,89 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 0,24%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

